

Sygn. akt IV Ka 299/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Marta Legeny-Błaszczyk

Sędziowie SO Krzysztof Gąsior

SO Tomasz Ignaczak (spr.)

Protokolant Dagmara Szczepanik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Roberta Wiznera

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2014 roku

sprawy **K. K.**

oskarżonego z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

T. P.

oskarżonego z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk

J. Ż.

oskarżonego z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora i oskarżonego K. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 20 lutego 2014 roku sygn. akt VI K 646/13

na podstawie art.437§1 i 2 kpk, art.438 pkt 1 kpk, art.633 kpk, art.636§1 i 2 kpk, art.624§1 kpk, art.17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami)

- **zmienia zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego J. Ż.** w ten sposób, że w miejsce przypisanego mu w punkcie 2 czynu i wymierzonych w punktach 2 i 3 kar uznaje go za winnego tego, że w dniu 29 maja 2013 roku działając wspólnie i w porozumieniu z K. K. i T. P.z (...) S., po uprzednim wycięciu siedmiu sztuk drzew: sosny, brzozy, olchy i dębu o łącznej wartości 432,35 zł. dokonał kradzieży ww. drzew na szkodę Nadleśnictwa G.z siedzibą w N., czym wyczerpał dyspozycję art.278§1 kk i za to na podstawie art.278§1 kk i art.33§2 kk wymierza mu karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności i karę 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych,
- na podstawie art.69§1 kk i art.70§1 pkt 1 kk warunkowo zawiesza wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego J. Ż. kary pozbawienia wolności na okres próby lat 2 (dwóch);

- **w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonych K. K., T. P. i J. Ż. utrzymuje w mocy, uznając apelację oskarżonego K. K. za oczywiście bezzasadną;**
- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata K. Z. – Kancelaria Adwokacka w R. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu T. P. z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
- zwalnia oskarżonych K. K. i J. Ż. od zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym oraz oskarżonego K. K. od opłaty za drugą instancję;
- wydatkami postępowania odwoławczego w części dotyczącej oskarżonego T. P. obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt: IV Ka 299/14

UZASADNIENIE

K. K., T. P. i J. Ż. zostali oskarżeni o to, że w bliżej nieokreślonym czasie do dnia 29 maja 2013 r. z (...) S., działając wspólnie i w porozumieniu, po uprzednim wycięciu dokonali kradzieży 7 sztuk drzew sosny, brzozy, olchy i dębu o łącznej wartości 432,35 zł. na szkodę Nadleśnictwa G.z siedzibą w N., przy czym T. P. dopuścił się tego czynu mając w stopniu znacznym ograniczoną zdolność pokierowania swoim postępowaniem, tj. o czyn z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, a wobec T. P. o czyn z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk.

Sąd Rejonowy w Radomsku wyrokiem z dnia 20 lutego 2014 roku w sprawie VI K 646/13:

1. oskarżonych K. K. i T. P. w miejsce zarzucanego im czynu, uznał za winnych tego, że w dniu 29 maja 2013 r. z (...) S., działając wspólnie i w porozumieniu, po uprzednim wycięciu przez J. Ż. 7 sztuk drzew sosny, brzozy, olchy i dębu o łącznej wartości 432,35 zł. dokonali kradzieży w/w drzew na szkodę Nadleśnictwa G.z siedzibą w N., przy czym T. P. dopuścił się tego czynu mając w stopniu znacznym ograniczoną zdolność pokierowania swoim postępowaniem, czym K. K. wyczerpał dyspozycję art. 278 § 1 kk, a T. P. dyspozycję art. 278 § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk i za to na podstawie art. 278 § 1 kk oraz art. 33 § 2 kk wymierzył oskarżonemu K. K. karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 60 (sześćdziesięciu) stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych, a na podstawie art. 278 § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk w zw. z art. 60 § 1 i 6 pkt 4 kk wymierzył oskarżonemu T. P. karę 40 (czterdziestu) stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych;
2. oskarżonego J. Ż. w miejsce zarzucanego czynu uznał za winnego tego, że w dniu 29 maja 2013 r. w (...) S., pomógł K. K. i T. P. w kradzieży 7 sztuk drzew sosny, brzozy, olchy i dębu o łącznej wartości 432,35 zł. na szkodę Nadleśnictwa G.z siedzibą w N., w ten sposób, że ściął w/w drzewa piłą mechaniczną należącą do T. P. i następnie pomógł załadować pocięte drzewa na wóz T. P. i przyczepę K. K., czym wyczerpał dyspozycję art. 18 § 3 kk w zw. z art. 278 § 1 kk i za to na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk wymierzył mu karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 71 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego J. Ż. karę 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych;
4. na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt. 1 kk warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonych wobec oskarżonych K. K. i J. Ż. kar pozbawienia wolności na okres próby 2 (dwóch) lat;
5. na podstawie art. 69 § 1 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt. 2 kk warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego T. P. kary grzywny na okres próby 1 (jednego) roku;
6. na podstawie art. 290 § 2 kk orzekł od oskarżonych K. K., T. P. i J. Ż. nawiązki na rzecz Nadleśnictwa G. z siedzibą w N. w kwocie po 864,70 (osiemset sześćdziesiąt cztery złote 70/100) złotych;

7. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. Z. kwotę 619,92 (sześćset dziewiętnaście złotych 92/100) złotych tytułem obowiązku zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu T. P. z urzędu;

8. zwolnił oskarżonych od kosztów sądowych, które w całości przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez prokuratora oraz przez oskarżonego K. K..

Oskarżony K. K. zaskarżył wyrok w całości na swoją korzyść. Wyrokowi zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przypisaniu mu winy, podczas gdy jego zdaniem prawidłowa ocena dowodów na to nie pozwalała. W konsekwencji – jak można wywieść z treści sporządzonej przez niego apelacji – zmierzał do zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnienia go od popełniania zarzuconego mu czynu.

Prokurator zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść wszystkich oskarżonych w części dotyczącej kwalifikacji prawnej, a ponadto na niekorzyść oskarżonego T. P. w zakresie kary. Zarzucił wyrokowi:

- obrazę przepisów prawa materialnego poprzez wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonym art. 290 § 1 kk;
- obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 115 § 4 kk poprzez przyjęcie, że oskarżony J. Ż. nie zrealizował znamienia wyrębu drzewa gdyż nie działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podczas gdy działał on w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, tyle że przez kogoś innego;
- obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 18 § 1 kk poprzez przypisanie oskarżonemu J. Ż. czynu w formie zjawiskowej pomocnictwa zamiast współsprawstwa;
- niesłuszne zastosowanie środka probacyjnego poprzez zawieszenie wykonania kary grzywy orzeczonej wobec oskarżonego T. P..

W konkluzji prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przypisanie wszystkim trzem oskarżonym przestępstwa w formie współsprawstwa kwalifikowanego kumulatywnie z art. 290 § 1 kk oraz o uchylenie pkt 5 zaskarżonego wyroku dotyczącego zawieszenia wykonania kary grzywy orzeczonej wobec oskarżonego T. P., a w pozostałym zakresie o utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Prokurator na rozprawie apelacyjnej podtrzymywał swoją apelację i wnioski w niej zawarte. Wnosił o nieuwzględnienie apelacji K. K..

Oskarżony K. K. na rozprawie apelacyjnej wnosił o nieuwzględnienie apelacji prokuratora i popierał własną apelację.

Oskarżony T. P. wnosił o nieuwzględnienie apelacji prokuratora i utrzymanie zaskarżonego wyroku mocy.

Obrońca z urzędu T. P. wnosił o nieuwzględnienie apelacji prokuratora i utrzymanie zaskarżonego wyroku mocy oraz o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja prokuratora była częściowo zasadna i spowodowała zmianę zaskarżonego wyroku, a apelacja oskarżonego K. K. była oczywiście bezzasadna.

Co do apelacji oskarżonego K. K. - zarzut błędu w ustaleniach faktycznych oraz naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny w oparciu o rzetelnie i wszechstronnie oceniony materiał dowodowy. Każdy istotny dowód został poddany analizie i oceniony w kontekście innych, powiązanych z nim dowodów. Ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Rejonowy jest obiektywna, prawidłowa, zgodna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, oparta o całokształt ujawnionego na rozprawie materiału dowodowego i jako taka korzystna z ochrony jaką daje art. 7 kpk. Sąd Okręgowy nie będzie w tym miejscu

tej oceny i tych ustaleń powiełał, albowiem wobec doręczenia stronom odpisu uzasadnienia zaskarżonego wyroku analiza ta powinna być im znana - dość powiedzieć, że Sąd odwoławczy aprobeje dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę dowodów oraz oparte na niej ustalenia faktyczne.

W szczególności Sąd Rejonowy prawidłowo wywiódł, iż oskarżony K. K. współdziałał z pozostałymi oskarżonymi i wszyscy oni razem dokonali kradzieży drzewa – jedynie nieprawidłowo ocenił współdziałanie J. Ż. jako pomocnictwo, choć było to (jak słusznie zarzucił prokurator) współsprawstwo.

Co do apelacji prokuratora – słusznie podniósł on, iż oskarżony J. Ż. działał w zamiarze, aby inne osoby (oskarżeni T. P. i K. K.) osiągnęli korzyść majątkową w postaci skradzionego drzewa. Tym samym, zgodnie z art. 115 § 4 kk, działał w celu uzyskania korzyści majątkowej. Już to powoduje, że wyrok Sądu Rejonowego naruszał prawo materialne, albowiem nawet jeżeli przyjąć, że oskarżony J. Ż. popełnił przestępstwo w formie zjawiskowej pomocnictwa, to i tak jako podstawę prawną wymierzonej mu kary grzywny należało przyjąć art. 33 § 2 kk (a nie art. 71 § 1 kk, jak błędnie uczynił Sąd Rejonowy).

Jednak zdecydowanie dalej idącą kwestią jest przypisanie oskarżonemu J. Ż. sprawstwa w formie zjawiskowej pomocnictwa. Sąd Okręgowy podziela zarzut prokuratora, iż był to błąd naruszający prawo karne materialne mający wpływ na treść wyroku.

Dla rozróżnienia czy mamy do czynienia ze współsprawstwem czy pomocnictwem najbardziej istotne jest to, **czy zachowanie się danej osoby stanowiło istotny wkład w popełnienie przestępstwa** (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku - II Wydział Karny z 2013-07-04, II AKa 151/13, opubl: www.orzeczenia.ms.gov.pl). **Kolejnym warunkiem koniecznym współsprawstwa jest porozumienie.** Oznacza ono nie tylko wzajemnie uzgodnione przez wszystkich współsprawców woli popełnienia przestępstwa, lecz także świadome współdziałanie co najmniej dwóch osób w akcji przestępczej. Porozumienie jest tym czynnikiem podmiotowym, który łączy w jedną całość wzajemnie dopełniające się przestępne działania kilku osób, co w konsekwencji pozwala przypisać każdej z nich również i tę czynność sprawczą, którą przedsięwzięła inna osoba współdziałając świadomie w popełnieniu przestępstwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu - II Wydział Karny z 2013-07-17, II AKa 204/13, opubl: www.orzeczenia.ms.gov.pl). Ponadto, poza w/w porozumieniem, **dodatkowym warunkiem współsprawstwa jest tzw. animus auctoris**, a więc postrzeganie czynu popełnionego wspólnie z innymi osobami jako własnego - współsprawca musi odczytywać całość działań objętych porozumieniem jako własne, a nie cudze przedsięwzięcie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie - II Wydział Karny z 2013-07-04, II AKa 200/13, opubl: www.orzeczenia.ms.gov.pl).

Przechodząc do realiów przedmiotowej sprawy bezsporne jest, że oskarżony J. Ż. od początku do końca zrealizował wszystkie znamiona przestępstwa kradzieży. Jego wkład w dokonanie tego przestępstwa jest taki sam, jak wkład pozostałych osób. Działał z pozostałymi w pełnym porozumieniu co do wszystkich aspektów czynu. Nie można tu nawet mówić o jakimś szczególnym podziale ról – wszyscy sprawcy pracując razem zrealizowali wszystkie znamiona czynu. Jedynie co odróżnia go od pozostałych sprawców, to fakt, że już po czynie nie miał brać udziału w bezpośrednim korzystaniu z łupu w postaci drzewa – ale chciał, aby korzystali z niego współsprawcy, robił to co robił po to, aby oni mogli z tego drzewa skorzystać. Tymczasem podział w łupach nie jest warunkiem koniecznym do przypisania współsprawstwa – współsprawca może działać w celu, aby inna osoba uzyskała łup, na co wskazuje chociażby treść art. 115 § 4 kk. Jego wkład w dokonanie czynu był nawet dalej idący niż wkład np. oskarżonego T. P. (to oskarżony J. Ż. ścinał drzewa, potem wkładał je na wóz).

Z wyjaśnień oskarżonego T. P. wynika osobiste zaangażowanie oskarżonego J. Ż. w to, aby tego czynu dokonać. J. Ż. był pewny siebie, sam chciał, aby czyn ten został zrealizowany. Wszyscy trzej oskarżeni od lat współpracowali ze sobą w pracy na roli, wiedli życie we wspólnocie wiejskiej, w której członkowie nawzajem się wspierają. W dodatku oskarżeni najwyraźniej działali kierując się znaną już w starożytności zasadą manus manum lavat – oskarżony J. Ż. akurat tego dnia pomagał T. P. i K. K., bo oni pomagali mu wcześniej i wiedział, że pomogą mu w przyszłości. Dlatego traktował ten czyn jak własny.

Z tych powodów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że przypisał oskarżonemu J. Ż. czyn w formie zjawiskowej współsprawstwa (a nie pomocnictwa). Spowodowało to konieczność wymierzenia mu na nowo kar i nowego rozstrzygnięcia o warunkowym zamieszeniu wykonania orzeczonej przez Sąd odwoławczy kary pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy orzekając o karze grzywny jako jej podstawę przyjął art. 33 § 2 kk (było to już wcześniej omówione). Co do wymiaru kar pozbawienia wolności i grzywny, to wobec baku zarzutów prokuratora pozostały one w tej samej wysokości, w jakiej orzekł je Sąd Rejonowy. Co do warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, to Sąd Okręgowy w pełni podziela rozważania Sądu Rejonowego w tym przedmiocie, więc nie będzie ich powielał.

W pozostałym zakresie apelacja prokuratora nie była zasadna.

Sąd Rejonowy prawidłowo wyeliminował z kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonym art. 290 § 1 kk.

Artykuł 290 § 1 kk określa w istocie **karalną postać przygotowania do kradzieży**, na co wskazuje zawarte w tym przepisie określenie celu dokonywanego przez sprawcę wyrębu drzewa. **Oczywiste jest, że czynności przygotowawcze do dokonania zaboru zostają pochłonięte przez sam zabór - z tego powodu sprawca wyrębu drzewa w lesie, który dokonał zaboru uprzednio wyrąbanego przez siebie drzewa, nie odpowiada z art. 290 § 1 w zw. z art. 278 § 1 kk, ale jedynie z art. 278 § 1 kk** (zob. wyr. SN z 9.4.1997 r., III KKN 241/96, OSP 1998, Nr 5, poz. 95). W takim wypadku i tak możliwe będzie orzeczenie środka karnego w postaci nawiązki (art. 290 § 2 kk). Również w doktrynie prawa karnego ugruntowany jest pogląd, że jeżeli sprawca po dokonaniu wyrębu drzewa w lesie następnie je kradnie - odpowiada już za przestępstwo określone w innych przepisach, gdyż **wyrąbanie drzewa stanowiło tylko czynność przygotowawczą do innego przestępstwa** (por. Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz do artykułów 222–316. Tom II pod red. prof. dr hab. Andrzej Wąsek, red. prof. dr hab. Robert Zabłocki, Rok wydania: 2010, Wydawnictwo: C.H.Beck, Wydanie: 4).

Sąd Rejonowy słusznie również warunkowo zawiesił wykonanie kary grzywny orzeczonej wobec oskarżonego T. P.. Wobec tego oskarżonego nie zachodzi żadna dodatkowa okoliczność obciążająca, za to zachodzą liczne okoliczności łagodzące – mimo zaawansowanego wieku nie był nigdy karany, przyznał się do winy i złożył wyjaśnienia, które umożliwiły skazanie również jego współsprawców, wartość skradzionego mienia była marginalna i graniczyła z „wartością wykroczeniową”, odpowiadał w warunkach ograniczenia poczytalności. W dodatku orzeczono wobec niego środek karny w postaci nawiązki w kwocie 864,70 zł., co jest dla oskarżonego osiagającego bardzo niewielkie dochody dużą sumą i co spowoduje, że mimo warunkowego zawieszenia wykonania kary grzywny nie będzie on bezkarny.

W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok jest sprawiedliwy, Sąd Okręgowy nie dostrzegł żadnego naruszenia prawa karnego procesowego, ani żadnego innego naruszenia prawa karnego materialnego, a orzeczone wobec oskarżonych kary są słuszne, adekwatne do stopnia ich winy i stopnia społecznej szkodliwości ich czynu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu oskarżonemu T. P. na rozprawie apelacyjnej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 618§ 1 pkt 11 kpk oraz § 19 w zw z § 14 ust. 2 pkt 4 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z dnia 3 października 2002 roku. Nr 163 poz. 1348).

Na wydatki Skarbu Państwa w postępowaniu odwoławczym złożył się ryczałt za doręczenia pism procesowych w kwocie 20 złotych oraz wydatki w kwocie 516,60 zł na świadczenie obrony z urzędu oskarżonemu T. P..

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim na podstawie art. 636 § 1 i 2 kpk wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym związanymi z apelacją prokuratora w części dotyczącej T. P. obciążył Skarb Państwa.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami) zwolnił oskarżonych K. K. i J. Ż. od zwrotu

wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym, a oskarżonego K. K. dodatkowo zwolnił od opłaty za drugą instancję.

Oskarżeni ci osiągają bardzo niskie dochody, nie mają majątku, są wręcz ubodzy i obciążenie ich kosztami procesu spowodowałoby zbyt ciężkie skutki dla nich samych i dla członków ich rodzin (w szczególności J. Ż. ma na utrzymaniu małoletnie dziecko).

Z powyższych względów orzeczono jak w wyroku.